

College voor geschillen medezeggenschap defensie

ADVIES

Dossiernr: ABB/2004/1781

Advies van het College voor geschillen medezeggenschap defensie aan de Bevelhebber der Landstrijdkrachten naar aanleiding van een verzoek om advies inzake een tussen:

de General manager NL POMS/Site manager POMS Limburg

en

de Medezeggenschapscommissie POMS-Limburg (MC)

gerezen geschil over een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 27, lid 1, sub a van het BMD en als bedoeld in artikel 27, lid 1, sub e van het BMD met betrekking tot een wijziging van de werk- en rusttijdenregeling Security.

Verloop van de procedure

Op 20 januari 2003 is met Commandant NATCO, DP&O/TROM en NATCO/P&O met betrekking tot de problematiek rond de arbeidstijdenwet een overleg gevoerd. In een intern memorandum d.d. 20 februari 2003 is een samenvatting van deze problematiek gegeven, aangevuld met de NATCO brede richtlijnen en de eventueel daaruit voortvloeiende consequenties. In een nota van 10 maart 2003 van de wnd. Commandant NATCO, Kolonel H.J.M. Schouenberg RA, zijn de NATCO brede richtlijnen met betrekking tot de pauzeproblematiek neergelegd. In deze nota wordt vermeld dat elke werkgever, conform de werk- en rusttijdenregeling Defensie (WRD), de werkzaamheden zo dient te organiseren dat elke medewerker een 'reguliere' pauze kan genieten. Indien blijkt dat dit absoluut niet mogelijk is, kan (in overleg met de MC) gebruik worden gemaakt van de zgn. geconsigneerde pauze. Als de zgn. geconsigneerde pauze geen soelaas biedt, kan in het uiterste geval (in overleg met de MC) gebruik worden gemaakt van BARD 31f (werktijd = arbeidsduur), aldus voornoemde nota. In zijn brief d.d. 9 september 2003 heeft de General manager NL POMS, R.P. Kuijper, aangegeven dat binnen NL POMS Security geen invoering van een reguliere pauze kan plaatsvinden en dat de NL POMS gebruik moet maken van het systeem van geconsigneerde pauze, waarbij de bewakers hun pauze gebruiken in het Security gebouw en dus direct inzetbaar zijn. Voorts worden in bedoelde brief twee mogelijkheden voorgesteld om tot een compensatie van de geconsigneerde pauzes te komen en wordt de MC verzocht met het voorstel in te stemmen. Tijdens een overlegvergadering met de MC op 16 oktober 2003 wordt de pauzeproblematiek besproken. Bij brief d.d. 12 november 2003 van de plv. voorzitter van de MC, de heer H. Bessems, wordt aangegeven dat de MC zich niet kan vinden in het bij brief d.d. 9 september 2003 gedane voorstel. Namens de MC worden twee (andere) voorstellen gedaan en een aantal vragen gesteld. Op een overlegvergadering met de MC d.d. 16 december 2003 wordt de kwestie wederom besproken. Voorts is tijdens een bijeenkomst op 19 februari 2004 door het Hoofd Juridische Zaken Staf NATCO, mr. M. Suwout, een nadere toelichting gegeven over een uitspraak van het Europese Hof van Justitie, waarnaar de MC had verwezen.

Mr. Suwout heeft tijdens deze bijeenkomst toegelicht dat bedoelde uitspraak (nog) niet van toepassing is op de onderhavige kwestie en dat, mocht het zover komen, er in ieder geval een jarenlange periode overheen zou gaan. Bij brief d.d. 26 februari 2004 heeft de secretaris van de MC, J.H.L. Ackermans, bericht dat de MC niet akkoord gaat met de door de General manager POMS voorgestelde werk- en rusttijden. Bij brief d.d. 1 maart 2004 van de heer R.P. Kuijper (hierna: HDE), wordt, gelet op het gestelde in artikel 31, lid 1 van het BMD het College voor geschillen medezeggenschap defensie verzocht om het geschil in behandeling te nemen en terzake advies uit te brengen dat zal leiden tot een finaal besluit van de Bevelhebber. Bij brief d.d. 8 maart 2004 heeft het HDE aanvullende informatie aan het secretariaat van het College toegezonden. Voorts is namens de MC bij brief d.d. 19 maart 2004 aanvullende informatie ontvangen.

Standpunten van partijen

Standpunt van de MC

De MC voelt zich in de onderhavige kwestie niet serieus genomen door het HDE. De MC is van mening dat de zaak valt onder artikel 27, lid 1, sub a van het BMD en ook raakvlakken heeft met de subleden b, c en d van dit artikel.

De regels als neergelegd in artikel 27 en 29 van het BMD zijn niet gevolgd. Zo is er nooit overleg geweest waarbij ervan wordt uitgegaan dat beide partijen een zinvolle inbreng hebben. Bij het HDE is geen moment de wil tot het komen tot een creatieve overeenkomst aanwezig geweest. De werkgever moet het evenwicht zien te vinden tussen de belangen van het bedrijf en dat van zijn werknemers. In de NATCO brede richtlijnen wordt aangegeven dat alle creatieve mogelijkheden moeten worden bezien om tot een bevredigende oplossing te kunnen komen tussen werkgever en werknemer. In dit verband wijst de MC ook op een uitspraak van het Europese Hof waarin voor de tweede maal is bepaald dat verplichte aanwijzing op de werkplek moet worden gezien als arbeidstijd. Evenwel is het wachten nog op een reactie van de wetgever. Zou die reactie er al zijn, was deze discussie overbodig.

Voorts stelt de MC vraagtekens bij de term dat de werktijden van Security gelijk getrokken worden aan de rest van het personeel, zoals wordt gesteld in de brief van 9 september 2003 door de General manager NL-POMS. De MC verwijst hierbij naar de twee dagelijkse werkonderbrekingen die niet voor de afdeling Security gelden. Om tot een voorlopige overeenstemming ten aanzien van de pauzeregeling te komen, wordt door de MC het volgende voorgesteld:

- Een overlapping van een kwartier voor het begin van de dienst en een kwartier aan het eind van de dienst, zodat men toch een half uur inbouwt. In het weekend dient sprake te zijn van een half uur voor het begin van de dienst en een half uur aan het eind van de dienst, waarbij men dan aan een totaal van een uur komt;
- Alles laten zoals het is. Hierbij kan worden verwezen naar de mogelijkheid om, als een geconsigneerde pauze geen soelaas biedt, in overleg met de MC gebruik te maken van het BARD artikel 31f, zijnde werktijd = arbeidstijd.

Daarnaast maakt de MC nog melding van een aantal nadelen voor de beveiliging en belangen van het personeel die het doordrukken van de geconsigneerde pauze met zich meebrengt en zij vraagt het HDE nog beantwoording op die punten.

De MC spreekt de wens uit dat partijen opnieuw om de tafel gaan zitten om samen een creatieve oplossing te vinden die volgens beide partijen en volgens de richtlijnen acceptabel is.

Standpunt van General manager NL POMS/Site manager POMS Limburg (HDE)

Het HDE stelt zich op het standpunt dat de zaak ressorteert onder artikel 27, lid 1, sub a van het BMD, hoewel de zaak ook affiniteit heeft met artikel 27, lid 1, sub b van het BMD onder de noemer 'algemeen personeelsbeleid'. De brief d.d. 9 september 2003 moet als adviesaanvraag worden aangemerkt, waarna het onderwerp in een overlegvergadering met de MC van 16 oktober 2003 uitgebreid aan de orde is gekomen. De brief d.d. 12 november 2003 van de plv. voorzitter van de MC moet volgens het HDE in formele

zin worden aangemerkt als een advies dat door de MC terzake is uitgebracht. Hoewel niet conform artikel 29 van het BMD schriftelijk aan de MC is medegedeeld dat het HDE zich niet met het advies kon verenigen, is dit onderwerp wel uitgebreid aan de orde gekomen in de overlegvergaderingen van 16 oktober 2003 en 16 december 2003. Voorts is in aanwezigheid van een KL jurist nog een nadere toelichting gegeven tijdens een overlegvergadering op 19 februari 2004.

Uitgangspunt van de discussie was de brief van 10 maart 2003 van Commandant NATCO en de daarbij behorende interne memo d.d. 20 februari 2003. Binnen de NL POMS Security kan geen invoering van een reguliere pauze plaatsvinden omdat dan de bewakers vrij zijn in het benutten van hun pauze en zij dus zelfs de site zouden kunnen verlaten. In dat geval valt de Security terug onder de contractuele continuïteitsnorm van drie bewakers. De NL POMS dient derhalve gebruik te maken van het systeem van geconsigneerde pauze, waarbij de bewakers hun pauze gebruiken in het Security gebouw en dus direct inzetbaar zijn. Het huidige rooster wordt evenwel gehandhaafd, hetgeen betekent dat de pauzetijden elders in het jaar gecorrigeerd dienen te worden. Daartoe zijn twee mogelijkheden aanwezig, te weten (1) het laten vervallen van de roostervrije dag en (2) het inroosteren van trainingen (IBT e.d.). Met betrekking tot de inroostering van de overnametijd wordt opgemerkt dat binnen de NL POMS het overgeven van diensten redelijk eenvoudig is en eigenlijk alleen maar plaatsvindt tussen de supervisors. Gelet hierop zal vooralsnog het huidige systeem van overlap worden voortgezet.

Behandeling ter zitting

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op de zitting van 20 april 2004. Van deze behandeling ter zitting is een verslag gemaakt, dat hier als ingelast dient te worden beschouwd.

Overwegingen van het College.

Het College stelt allereerst vast dat tussen partijen overeenstemming bestaat dat de maatregel met betrekking tot een wijziging van de werk- en rusttijdenregeling moet worden aangemerkt als een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 27, lid 1, sub a en b van het BMD. Evenwel is gebleken dat, ondanks deze overeenstemming, de in het BMD voorgeschreven procedure niet is gevolgd. In dit verband wijst het College op de subleden 3 en 4 van artikel 27 van het BMD, waarin wordt vermeld aan welke voorwaarden moet worden voldaan om de MC in staat te stellen een afgewogen advies uit te brengen.

Bij de in het onderhavige geschil gevolgde procedure, waarbij het HDE heeft gemeend dat zijn brief van 9 september 2003 als een adviesaanvraag dient te worden aangemerkt en de brief van 12 november 2003 als een door de MC uitgebracht advies moet worden gezien, stelt het College zijn vraagtekens. In ieder geval staat vast dat het HDE de verplichting als opgenomen in artikel 29, lid 1 van het BMD, niet is nagekomen. Immers, in voornoemd artikel wordt vermeld dat het HDE de MC binnen vier weken nadat advies is uitgebracht schriftelijk en gemotiveerd meedeelt of hij zich met het advies kan verenigen. Hiervan is in casu geen sprake geweest. Van een hernieuwd overleg als bedoeld in artikel 29, lid 3 van het BMD is evenmin gebleken.

Het College is van oordeel dat de medezeggenschap alsnog op de juiste wijze, volgens de in het BMD vastgelegde procedures, haar beslag dient te krijgen.

Gelet op het vorenstaande dient het overleg tussen het HDE en de MC te worden heropend. In dit verband merkt het College op dat het HDE ter zitting van het College heeft toegezegd dat hij bereid is om weer met de MC in haar oorspronkelijke samenstelling in overleg te treden. Het College benadrukt dat een dergelijk overleg niet slechts ruimte dient te bieden voor het (gemotiveerd) mededelen van de standpunten, maar dat partijen tevens open dienen te staan voor het reageren op de standpunten, het afwegen van en het zonnodig erkennen van de juistheid van argumenten van de ander. Er moet aldus sprake zijn van een reëel en open overleg. Zo kan het HDE niet volstaan met een enkele verwijzing naar de in de richtlijnen van de Commandant-

NATCO opgenomen volgorde, waarin de voorkeur wordt gegeven aan optie 3 boven optie 4. Het HDE zal in het overleg met de MC argumenten dienen te geven waarom hij van mening is dat optie 3 kan worden toegepast. Daarnaast merkt het College nog op dat de enkele omstandigheid dat de MC optie 3 niet of minder wenselijk acht en de voorkeur geeft aan optie 4 overigens onvoldoende is om tot het oordeel te komen dat om die reden optie 4 moet worden toegepast. Immers, de door de Commandant-NATCO opgestelde richtlijnen, waarin is opgenomen dat in het uiterste geval van optie 4 gebruik kan worden gemaakt in het geval dat optie 3 geen soelaas biedt, dienen als uitgangspunt te gelden. Daarbij wijst het College erop dat deze richtlijnen in de gemeenschappelijke medezeggenschapscommissie zijn besproken en hiermee inhoudelijk is ingestemd. Dit laat onverlet dat de uitwerking van de richtlijnen op het niveau van de MC ligt en dat op dit niveau hierover een reëel en open overleg behoort plaats te vinden op de wijze als hierboven is aangegeven. Wellicht ten overvloede wijst het College erop dat het verslag dat naar aanleiding van een gevoerd overleg wordt opgesteld de instemming van beide partijen moet hebben. Immers, eerst dan kan sprake zijn van een zo waarheidsgetrouwe weergave van hetgeen op het overleg is besproken. Voorts benadrukt het College dat, zeker nu de zaak al enige tijd ter tafel ligt, de in het BMD ter zake genoemde termijnen in acht moeten worden genomen.

Advies

Het College adviseert de Bevelhebber der Landstrijdkrachten te beslissen dat over de voorgenomen maatregel met betrekking tot een wijziging van de werk- en rusttijden opnieuw overleg wordt gevoerd, met in achtneming van hetgeen hiervoor door het College is opgemerkt. Tevens wijst het College erop dat partijen de in het BMD met betrekking tot een voorgenomen maatregel geldende procedure dienen te volgen.

17 mei 2004